

## Sẽ xây dựng các nhóm nghiên cứu mạnh về an ninh nguồn nước

*Chương trình khoa học và công nghệ (KH&CN) cấp quốc gia “Nghiên cứu KH&CN phục vụ bảo đảm an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước” với kỳ vọng sẽ xây dựng các nhóm nghiên cứu mạnh về an ninh nguồn nước; phát triển, ứng dụng, chuyển giao được các công nghệ tiên tiến để phát triển, quản lý, khai thác, sử dụng hiệu quả nguồn nước...*

Ngày 8/12/2023, Bộ KH&CN phối hợp với Phân hiệu trường Đại học Thủy lợi tại TP. Hồ Chí Minh tổ chức Hội thảo “Định hướng phát triển và ứng dụng KH&CN bảo đảm an ninh nguồn nước giai đoạn 2021-2030”.



*Toàn cảnh Hội thảo.*

Phát biểu tại Hội thảo, Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Hồng Thái cho biết, an ninh nguồn nước đã trở thành vấn đề toàn cầu, việc bảo đảm an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước là yêu cầu tất yếu khách quan, là trách nhiệm và nghĩa vụ của cả hệ thống chính trị và toàn dân, đóng vai trò đặc biệt quan trọng đối với phát triển nhanh và bền vững đất nước trong giai đoạn trước mắt và lâu dài.



*Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Hồng Thái nhấn mạnh cần xây dựng những nhóm nghiên cứu mạnh về an ninh nguồn nước.*

Năm 2022, Ban chấp hành Trung ương Đảng đã ban hành Kết luận số 36-KL/TW của Bộ Chính trị về bảo đảm an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Kế hoạch đã đề ra 9 nhóm

nhệm vụ và giải pháp chủ yếu, trong đó đưa ra giải pháp “Nghiên cứu, phát triển, ứng dụng KH&CN, chuyển đổi số trong bảo đảm an ninh nguồn nước, an toàn đập, hồ chứa nước”. Giải pháp này cũng đã được cụ thể hoá tại Quyết định số 1595/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ và một số chiến lược, quy hoạch như: Quy hoạch tài nguyên nước thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; Quy hoạch tổng hợp lưu vực sông Cửu Long thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; Quy hoạch tổng hợp lưu vực sông Hồng - Thái Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050... đều đề cập đến nội dung về bảo đảm an ninh nguồn nước...

Cuối tháng 11/2023, Quốc hội cũng đã chính thức thông qua dự án Luật Tài nguyên nước (sửa đổi), góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả trong công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước, bảo đảm an ninh tài nguyên nước quốc gia.

Từ nhu cầu thực tiễn an ninh nguồn nước và nhiệm vụ được giao của Đảng, Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ, Bộ KH&CN đã ban hành Quyết định số 2846/QĐ-BKHCN phê duyệt Chương trình KH&CN cấp quốc gia giai đoạn đến năm 2030 “Nghiên cứu KH&CN phục vụ bảo đảm an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước”, mã số KC.14/21-30. Bộ KH&CN kỳ vọng trong giai đoạn đến năm 2030, Chương trình KC.14/21-30 sẽ góp phần giải quyết những vấn đề KH&CN liên quan đến an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước.

“Chúng ta cố gắng xây dựng các nhóm nghiên cứu mạnh về an ninh nguồn nước. Bộ KH&CN sẽ luôn hỗ trợ, đồng hành cùng các nhà khoa học đưa lĩnh vực an ninh nguồn nước và an toàn đập hồ chứa nước phát triển bền vững”, Thứ trưởng Trần Hồng Thái nhấn mạnh.

Tại Hội thảo, ông Nguyễn Hữu Huế, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Hội đồng Trường Đại học Thủy lợi cho biết, trường có bề dày truyền thống gần 65 năm xây dựng và phát triển. Trường đã đào tạo nguồn nhân lực, thực hiện các nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ chất lượng cao trong các lĩnh vực kỹ thuật, công nghệ, kinh tế, và đã đóng góp tích cực vào sự phát triển bền vững của đất nước.

Trong lĩnh vực an ninh nguồn nước, nhà trường có hàng trăm nhà khoa học đang giảng dạy và nghiên cứu về các lĩnh vực: Khí tượng, thủy văn, quy hoạch, tưới tiêu, quản lý hệ thống công trình thủy lợi, môi trường đất, nước, cấp thoát nước, xử lý nước, an toàn hồ đập, vận hành và khai thác hồ chứa nước... Nguồn nhân lực đáp ứng được các yêu cầu nhiệm vụ khoa học cấp Nhà nước theo yêu cầu của Chương trình KH&CN cấp quốc gia KC.14/21-30.



*Ông Nguyễn Hữu Huế, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Hội đồng Trường Đại học Thủy lợi cho biết, nguồn lực con người hoàn toàn đáp ứng được các yêu cầu nhiệm vụ.*

Theo GS.TS. Nguyễn Văn Tinh, Chủ nhiệm Chương trình KC.14/21-30, mục tiêu của Chương trình hướng tới cung cấp luận cứ, cơ sở khoa học và thực tiễn để hỗ trợ xây dựng, hoàn thiện thể chế, chính sách nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, bảo đảm an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước. Đồng thời phát triển, ứng dụng, chuyển giao được các công nghệ tiên tiến để phát triển, quản lý, khai thác, sử dụng hiệu quả nguồn nước phục vụ dân sinh, phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh, an ninh nguồn nước và chủ động thích ứng với biến đổi khí hậu; phát triển, ứng dụng và chuyển giao được các công nghệ tiên tiến nhằm nâng cao mức độ an toàn, hiệu quả quản lý, khai thác đập, hồ chứa nước và công trình thủy lợi.

Chương trình đề ra một số mục tiêu như: 60% số nhiệm vụ có kết quả được ứng dụng hoặc ứng dụng thử nghiệm thành công; 30% số nhiệm vụ có đơn đăng ký bảo hộ sở hữu trí tuệ (sáng chế, giải pháp hữu ích) được chấp nhận, trong đó 10% số nhiệm vụ có bằng độc quyền sáng chế hoặc giải pháp hữu ích được công nhận; 20% số nhiệm vụ có doanh nghiệp tham gia phối hợp thực hiện...



*GS.TS. Nguyễn Văn Tinh, Chủ nhiệm Chương trình KC.14/21-30 giới thiệu về Chương trình.*

Nêu các thách thức liên quan đến nước ở Đồng bằng sông Cửu Long và định hướng các vấn đề nghiên cứu, GS.TS. Tăng Đức Thắng, Nguyên Phó Giám đốc Viện Khoa học Thủy lợi Việt Nam cho rằng, Đồng bằng sông Cửu Long đang chịu tác động lớn của biến đổi khí hậu, nước biển dâng, lún sụt đất. Phát triển Đồng bằng sông Cửu Long cần theo hướng thích nghi có kiểm soát, chủ động tạo ra chế độ nước hợp lý trên nền chế độ tự nhiên, làm giảm mức độ rủi ro, bấp bênh trong các hoạt động kinh tế - xã hội, nhất là ngành nông nghiệp.

Theo GS.TS. Tăng Đức Thắng, cần lồng ghép các vấn đề trọng yếu (bảo đảm an ninh nguồn nước, ngập nước và suy thoái đồng bằng) vào chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của Đồng bằng sông Cửu Long và quốc gia; cần xây dựng kế hoạch, quy hoạch dài hạn cho các vấn đề liên quan đến nước bao gồm: Bảo đảm an ninh nguồn nước; quy hoạch phòng chống ngập nước cho toàn ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG; bảo vệ chống biển lấn và hệ sinh thái ngập mặn ven biển...

Đồng thời cần nghiên cứu các giải pháp chủ động cấp nước ngọt cho các vùng hạn mặn và khan hiếm nước Đồng bằng sông Cửu Long; nghiên cứu tính khả thi của việc xây dựng hồ trữ nước ngọt trên hệ thống sông Vàm Cỏ để bảo đảm an ninh nguồn nước phục vụ phát triển kinh tế - xã hội trong điều kiện biến đổi khí hậu, nước biển dâng;



nghiên cứu đánh giá, dự báo chế độ nước (mức nước, sóng, chất lượng nước) vùng ven biển Đồng bằng sông Cửu Long phục vụ phát triển thủy sản ven biển (nội địa và nuôi biển)...

Tại Hội thảo, các đại biểu đã trao đổi và thảo luận về các giải pháp đảm bảo an ninh tài nguyên nước quốc gia; nghiên cứu, ứng dụng KH&CN chế tạo máy bơm phục vụ bảo đảm an ninh nguồn nước; đánh giá thực trạng và định hướng nghiên cứu KH&CN bảo đảm an ninh nguồn nước và an toàn đập, hồ chứa nước tại một số khu vực của Việt Nam...



*Các đại biểu trao đổi tại phiên thảo luận.*

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).